

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. gegužės 23 d.
(OR. en)

9137/18
ADD 1

Tarpinstitucinė byla:
2018/0156 (NLE)

AVIATION 72
RELEX 431
CHINE 3

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. gegužės 18 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 309 final - ANNEX
Dalykas:	Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl civilinės aviacijos saugos pasirašymo PRIEDAS

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 309 final - ANNEX.

Pridedama: COM(2018) 309 final - ANNEX

Briuselis, 2018 05 18
COM(2018) 309 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo

**dėl Europos Sąjungos ir Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl
civilinės aviacijos saugos pasirašymo**

**EUROPOS SĄJUNGOS IR
KINIJOS LIAUDIES RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
SUSITARIMAS DĖL CIVILINĖS AVIACIJOS SAUGOS**

EUROPOS SĄJUNGA ir KINIJOS LIAUDIES RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ (toliau kiekviena atskirai – Šalis, o kartu – Šalys),

PRIPAŽINDAMOS, kad daugiašalio civilinės aviacijos gaminių projektavimo, gamybos ir judėjimo tendencija vis stiprėja;

NORĖDAMOS didinti civilinės aviacijos saugą, aplinkos apsaugos kokybę ir jos reikalavimų laikymąsi, taip pat palengvinti laisvą civilinės aviacijos gaminių judėjimą;

NORĖDAMOS plėsti bendradarbiavimą ir didinti veiksmingumą sprendžiant civilinės aviacijos saugos klausimus;

MANYDAMOS, kad jų bendradarbiavimas gali būti postūmis labiau suderinti standartus ir procesus tarptautiniu lygmeniu;

ATSIŽVELGDAMOS į galimybę sumažinti ekonominę naštą, tenkančią aviacijos sektoriui dėl perteklinių techninių patikrinimų, vertinimų ir bandymų;

PRIPAŽINDAMOS, kad atitikties išvadų ir pažymėjimų savitarpio pripažinimas turi suteikti atitikties galiojančioms techninėms taisyklėms ar standartams garantiją, lygiavertę Šalies taikomomis procedūromis suteikiamoms garantijoms;

PRIPAŽINDAMOS, kad siekiant tokio savitarpio pripažinimo taip pat būtina, kad abi Šalys visuomet galėtų pasitikėti viena kitos atliekamo atitikties išvadų rengimo tvarka visose srityse, kurioms taikomas Susitarimas;

PRIPAŽINDAMOS Šalių norą bendradarbiauti reglamentuojant civilinės aviacijos saugą, aplinkosauginius bandymus ir pažymėjimus, remiantis nuolatiniu bendravimu ir savitarpio pasitikėjimu;

PRIPAŽINDAMOS atitinkamus Šalių įsipareigojimus pagal dvišalius, regioninius ir daugiašalius susitarimus, susijusius su civilinės aviacijos sauga ir aplinkosauginiu suderinamumu,

SUSITARĖ:

I straipsnis

Tikslai

Šio Susitarimo tikslai:

- (a) užtikrinti vienos ar kitos Šalies kompetentingų institucijų parengtų atitikties išvadų ir išduotų pažymėjimų savitarpio pripažinimą, kaip numatyta šio Susitarimo prieduose;
- (b) palengvinti daugiašalius civilinės aviacijos sektoriaus procesus;
- (c) palengvinti ir skatinti laisvą civilinės aviacijos gaminių ir paslaugų judėjimą;
- (d) skatinti bendradarbiavimą, kuris padėtų užtikrinti aukštą civilinės aviacijos saugos ir aplinkosauginio suderinamumo lygį.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame Susitarime vartojamų terminų apibrėžtys:

- (a) patvirtintoji organizacija – juridinis asmuo, gavęs vienos ar kitos Šalies kompetentingos institucijos patvirtinimą naudotis teisėmis, susijusiomis su šio Susitarimo taikymo sričiai priskirtu dalyku;
- (b) pažymėjimas – patvirtinimas, licencija ar kitoks dokumentas, kurį išduodant pripažįstama, kad civilinės aviacijos gaminys atitinka susijusiuose Šalių teisės aktuose nustatytus taikytinus reikalavimus, o organizacija arba asmuo tų reikalavimų laikosi;
- (c) civilinės aviacijos gaminys – civilinis orlaivis arba jame įmontuotas ar skirtas įmontuoti variklis, oro sraigtas, surenkamasis mazgas, prietaisas ar dalis;
- (d) kompetentinga institucija – šiam Susitarimui įgyvendinti vienos ar kitos Šalies paskirta vyriausybės įstaiga ar subjektas, kuris (-i) naudojasi juridine teise vertinti Šalies jurisdikcijai priklausančių civilinės aviacijos gaminių, paslaugų, (orlaivių) eksploatavimo ar pažymėjimų atitiktį ir stebėti jų naudojimą (eksploatavimą), taip pat gali imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų, kad užtikrintų tų civilinės aviacijos gaminių, paslaugų, (orlaivių) eksploatavimo ar pažymėjimų atitiktį tos Šalies jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje galiojantiems teisiniams reikalavimams;
- (e) paskirtasis atstovas – juridinis ar fizinis asmuo, teisės aktais įgaliotas atlikti atitikties vertinimą ir rengti išvadas Kinijos civilinės aviacijos administracijos vardu;
- (f) stebėseną – kompetentingos institucijos atliekama periodinė priežiūra, siekiant nustatyti, ar tebesilaikoma galiojančių teisinių reikalavimų;
- (g) techninis atstovas – Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės – Kinijos civilinės aviacijos administracija (KCAA), o Europos Sąjungos – Europos aviacijos saugos agentūra (EASA).

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Bendradarbiavimas pagal šį Susitarimą apima šias sritis:
 - (a) tinkamumo skraidyti pažymėjimus ir civilinės aviacijos gaminių stebėseną;
 - (b) civilinės aviacijos gaminių aplinkosauginius bandymus ir pažymėjimus;
 - (c) projektavimo ir gamybos organizacijų sertifikavimą bei stebėseną;
 - (d) techninės priežiūros organizacijų sertifikavimą ir stebėseną;
 - (e) personalo licencijavimą ir mokymą;
 - (f) orlaivių eksploatavimą;
 - (g) oro eismo paslaugas ir oro eismo valdymą, taip pat
 - (h) kitas sritis, kurioms taikomi 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagoje pasirašytos Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (toliau – Konvencija) priedai.

2. Šalys parengia su šio Susitarimo taikymo sritimi susijusius priedus ir atitinkamas įgyvendinimo procedūras (taip pat prireikus pereinamojo laikotarpio susitarimus), kuriuose apibūdinamos atitikties išvadų ir pažymėjimų savitarpio pripažinimo sąlygos ir metodai, jei jos sutaria, kad jų atitinkami civilinės aviacijos standartai, taisyklės, praktika, procedūros ir sistemos yra lygiaverčiai ar suderinti tiek, kad vienos Šalies kitos Šalies vardu išduotus pažymėjimus ir parengtas atitikties sutarties standartams išvadas būtų galima pripažinti. Techniniai Šalių civilinės aviacijos sistemų skirtumai aptariami prieduose.

4 straipsnis

Bendri įsipareigojimai

1. Kiekviena Šalis pripažįsta kitos Šalies kompetentingų institucijų parengtas atitikties išvadas ir išduotus pažymėjimus Susitarimo prieduose (taip pat prireikus pereinamojo laikotarpio susitarimuose), kurie yra neatskiriama jo dalis, nustatytomis sąlygomis.
2. Neturi būti laikoma, kad Susitarimu leidžiamas Šalių standartų arba techninių reglamentų savitarpio pripažinimas, išskyrus Susitarimo prieduose nurodytus atvejus.
3. Paskirtųjų atstovų ar patvirtintųjų organizacijų, kuriems vienos ar kitos Šalies galiojantys teisės aktai leidžia teikti tokio pobūdžio išvadas, kokias teikia kompetentinga institucija, išvados turi tokią pačią galią, kaip ir išvados, kurias Susitarimo tikslais pateiktų pati kompetentinga institucija.
4. Šalys užtikrina, kad jų kompetentingos institucijos būtų pajėgios vykdyti pagal Susitarimą, įskaitant jo priedus, joms tenkančius įsipareigojimus.
5. Siekiant užtikrinti, kad abi Šalys visuomet galėtų pasitikėti viena kitos atliekamu atitikties išvadų rengimu, kiekvienam techniniam atstovui leidžiama dalyvauti kito techninio atstovo vidaus kokybės užtikrinimo veikloje, laikantis Susitarimo prieduose nustatytų procedūrų.

5 straipsnis

Reglamentavimo kompetencijos išsaugojimas ir apsaugos priemonės

1. Laikoma, kad nė viena šio Susitarimo nuostata neriboja Šalies kompetencijos:
 - A. savo teisinėmis, reglamentavimo ir administracinėmis priemonėmis nustatyti, jos manymu, tinkamą apsaugos lygį, kad užtikrintų saugą, apsaugotų aplinką ir sumažintų bet kokią šio Susitarimo taikymo srityje kylančią riziką;
 - B. imtis visų tinkamų ir skubių priemonių, jei kiltų pagrįstas pavojus, kad Susitarimo taikymo sričiai priskirtas gaminys, paslauga ar veikla galėtų:
 - (a) sukelti pavojų asmenų sveikatai ar saugai arba aplinkai;
 - (b) neatitikti tos Šalies galiojančių teisinių, reglamentavimo ar administracinių priemonių arba
 - (c) neatitikti kito reikalavimo, kuris turi būti taikomas pagal Susitarimo taikytiną priedą.

2. Jei viena Šalis imasi priemonių pagal šio straipsnio 1 dalį, per 15 dienų nuo tų priemonių taikymo pradžios ji raštu praneša apie tai kitai Šaliai ir nurodo priežastis.
3. Priemonių, kurių imamasi pagal šį straipsnį, nė viena Šalis neturi laikyti Susitarimo nuostatų pažeidimu arba neturi jų taip aiškinti.

6 straipsnis

Pranešimai

1. Pasirašiusios Susitarimą Šalys praneš viena kitai apie Susitarimui įgyvendinti skirtus susijusius ryšių centrus.
2. Visi su Susitarimo įgyvendinimu susiję pranešimai, kuriais tarpusavyje keičiasi Šalys ir (arba) kompetentingos institucijos, yra anglų kalba.
3. Kiekviena Šalis praneša kitai Šaliai savo kompetentingos institucijos ar institucijų identifikavimo duomenis.

7 straipsnis

Reglamentavimo srities bendradarbiavimas, savitarpio pagalba ir skaidrumas

1. Viena Šalis užtikrina, kad kita Šalis būtų informuojama apie visus susijusius jos įstatymus, reglamentus, standartus bei reikalavimus ir apie jos pažymėjimų išdavimo sistemą.
2. Šalys viena kitai praneša apie savo siūlomus svarbius susijusių savo įstatymų, reglamentų, standartų bei reikalavimų ir savo pažymėjimų išdavimo sistemų pakeitimus, jei tokie pakeitimai gali padaryti poveikį Susitarimui. Kiek įmanoma, Šalys suteikia viena kitai galimybę teikti pastabas dėl tokių pakeitimų ir į tas pastabas deramai atsižvelgia.
3. Techniniai atstovai gali parengti procedūras, susijusias su Susitarimo taikymo sričiai priskirtu reglamentavimo srities bendradarbiavimu.
4. Tai atvejais, kai tiriamos ir sprendžiamos saugos problemos, viena Šalis gali leisti kitai Šaliai stebėtojo teisėmis dalyvauti savo vykdomoje priežiūros veikloje, nurodytoje atitinkamame priede.
5. Vienos Šalies kompetentingos institucijos padeda kitos Šalies kompetentingoms institucijoms vykdyti priežiūrą ir atlikti patikrinimus, sudarydamos joms sąlygas netrukdomoms patekti į savo jurisdikcijai priklausančių reguliuojamų subjektų patalpas ir susipažinti su jų turima informacija.

8 straipsnis

Keitimasis saugos informacija

Šalys susitaria, kad, nepažeisdamos 10 straipsnio nuostatų ir laikydamosi savo galiojančių teisės aktų:

- (a) paprašytos viena kitai laiku pateiks jų techniniams atstovams prieinamą informaciją apie avarijas arba pavojingus incidentus ar įvykius, susijusius su gaminiais, paslaugomis ar veikla, kuriems taikomi Susitarimo priedai, ir

- (b) techninių atstovų nustatyta tvarka keisis kita saugos informacija.

9 straipsnis

Vykdymo užtikrinimo srities bendradarbiavimas

Šalys susitaria, kad tais atvejais, kai gaus prašymą ir turės reikiamų išteklių, laikydamosi galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų, per savo techninius atstovus arba kompetentingas institucijas bendradarbiaus ir teiks pagalbą atliekant Susitarimo taikymo sričiai priskirtus tyrimus ar vykdymo užtikrinimo procedūras. Be to, viena Šalis nedelsdama praneša kitai Šaliai apie visus su abiejų Šalių interesais susijusius tyrimus.

10 straipsnis

Nuosavybinių duomenų ir informacijos konfidencialumas ir apsauga

1. Kiekviena Šalis sutinka išlaikyti duomenų ir informacijos, pagal Susitarimą gautų iš kitos Šalies, konfidencialumą, atsižvelgdama į apribojimus, nustatytus jos teisės aktuose.
2. Visų pirma, Šalys pagal atitinkamus savo teisės aktus trečiajai šaliai (įskaitant visuomenę) neatskleidžia (taip pat užtikrina, kad kompetentinga institucija trečiajai šaliai, įskaitant visuomenę, neatskleistų) duomenų ir informacijos, kuriuos viena iš kitos gavo pagal Susitarimą, jei tokia informacija yra prekybos paslaptys, intelektinė nuosavybė, konfidenciali komercinė ar finansinė informacija, nuosavybiniai duomenys arba su vykstančiu tyrimu susijusi informacija. Šiuo tikslu tokie duomenys ir informacija laikomi konfidencialiais, nuosavybiniais arba prekybos paslaptimi, ir prireikus toks jų pobūdis aiškiai nurodomas.
3. Viena Šalis ar kompetentinga institucija, teikdama duomenis ir informaciją kitai Šaliai ar kitos Šalies kompetentingai institucijai, gali nurodyti duomenų ir informacijos dalis, kurių negalima atskleisti.
4. Jeigu kuri nors Šalis nesutinka su kitos Šalies sprendimu laikyti pateiktus duomenis ir informaciją konfidencialiais, nuosavybiniais arba prekybos paslaptimi, su tokiu sprendimu nesutinkanti Šalis pagal 15 straipsnį paprašo konsultacijų su kita Šalimi, kad išspręstų šį klausimą.
5. Kiekviena Šalis imasi visų pagrįstų atsargumo priemonių, būtinų pagal Susitarimą gautiems duomenims ir informacijai apsaugoti nuo neteisėto atskleidimo.
6. Šalis, pagal Susitarimą iš kitos Šalies gaunanti duomenis ir informaciją, dėl tokio duomenų ir informacijos perdavimo neįgyja jokių nuosavybės teisių į intelektinę ar pramoninę nuosavybę.

11 straipsnis

Šalių jungtinis komitetas

1. Įsteigiamas Jungtinis komitetas, kurį sudaro abiejų Šalių atstovai. Jungtinis komitetas yra atsakingas už veiksmingą Susitarimo veikimą; jis reguliariai posėdžiauja, kad įvertintų, ar Susitarimas įgyvendinamas veiksmingai.

2. Jungtinis komitetas gali nagrinėti visus klausimus, susijusius su Susitarimo veikimu ir įgyvendinimu. Visų pirma, jam pavedama:
 - (a) spręsti visus klausimus, susijusius su Susitarimo, įskaitant jo priedus, taikymu ir įgyvendinimu,
 - (b) svarstyti, kaip veiksmingiau taikyti Susitarimą, ir prireikus Šalims teikti rekomendacijas dėl Susitarimo keitimo pagal 17 straipsnį,
 - (c) tvirtinti priedų pakeitimus,
 - (d) koordinuoti naujų priedų rengimą pagal 17 straipsnį ir juos tvirtinti, taip pat
 - (e) prireikus visos 3 straipsnyje minimos veiklos atžvilgiu patvirtinti darbo tvarką, susijusią su reglamentavimo srities bendradarbiavimu ir skaidrumu.
3. Jungtinis komitetas parengia ir patvirtina savo darbo tvarkos taisykles.

12 straipsnis

Išlaidų susigrąžinimas

Kiekviena Šalis stengiasi užtikrinti, kad visi mokesčiai ar rinkliavos, kuriuos jos techninis atstovas taiko juridiniam ar fiziniam asmeniui, kurio veikla reglamentuojama pagal Susitarimą, būtų teisingi, pagrįsti ir proporcingi teikiamoms paslaugoms ir nesudarytų kliūčių prekybai.

13 straipsnis

Kiti susitarimai

1. Vienos Šalies susitarimuose, sudarytuose su trečiąja šalimi, kuri nėra prisijungusi prie Susitarimo, nustatyti įpareigojimai negalioja ir netaikomi kitai Šaliai pagal Susitarimą.
2. Įsigaliojęs Susitarimas pakeičia Kinijos Liaudies Respublikos ir Europos Sąjungos valstybių narių dvišalius aviacijos saugos susitarimus, susijusius su visomis Susitarimo taikymo sritimis, kurias susitariama įgyvendinti priimant konkrečias priemones pagal 3 straipsnio nuostatas.
3. Susitarimui įsigaliojus, techniniai atstovai imasi reikiamų priemonių, kad iš dalies pakeistų arba prireikus nutrauktų ankstesnius tarpusavio susitarimus.
4. Pagal šio straipsnio 2 dalį Susitarimas neturi poveikio Šalių teisėms ir įsipareigojimams pagal kurį nors kitą tarptautinį susitarimą.

14 straipsnis

Taikymas

1. Susitarimas taikomas Kinijos Liaudies Respublikos civilinės aviacijos reguliavimo sistemai ir Europos Sąjungos civilinės aviacijos reguliavimo sistemai.
2. Siekdamas bendro tikslo kuo labiau padidinti Susitarimo teikiamą naudą, Šalys gali nuspręsti išplėsti jo taikymą, įtraukdamas trečiąsias šalis. Šiuo tikslu pagal 11 straipsnį įsteigtas Jungtinis komitetas prireikus apsvarsto sąlygas ir

procedūras, įskaitant visus reikiamus Susitarimo pakeitimus, kurių reikėtų trečiųjų šalių prisijungimui prie Susitarimo.

15 straipsnis

Konsultacijos ir ginčų sprendimas

1. Visus tarpusavio nesutarimus dėl bendradarbiavimo, vykdomo pagal Susitarimą, Šalys stengiasi išspręsti žemiausiu galimu techniniu lygmeniu, rengdamos konsultacijas pagal Susitarimo priedų nuostatas.
2. Jeigu išspręsti nesutarimų šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka nepavyksta, bet kuris techninis atstovas gali perduoti svarstyti tokį nesutarimą pagal 11 straipsnį įsteigtam Jungtiniam komitetui, ir tas komitetas dėl minėto nesutarimo surengia konsultacijas.
3. Nepaisydama šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų, viena Šalis gali paprašyti, kad bet kuriuo su Susitarimu susijusiu klausimu būtų surengtos konsultacijos su kita Šalimi. Kita Šalis pradeda konsultacijas Šalių suderintu laiku per 45 dienas.

16 straipsnis

Savitarpio pripažinimo įpareigojimų vykdymo sustabdymas

1. Šalis gali sustabdyti visų arba dalies jai privalomų Susitarimo priede nurodytų pripažinimo įpareigojimų vykdymą, jeigu kita Šalis neįvykdo Susitarime, įskaitant jo priedus, nurodytų jai privalomų įpareigojimų.
2. Prieš sustabdydama savo pripažinimo įsipareigojimų vykdymą Šalis paprašo konsultacijų pagal 15 straipsnį. Jei nesutarimai, susiję su kuriais nors priedais, per konsultacijas neišsprendžiami, viena Šalis gali pranešti kitai Šaliai apie savo ketinimą sustabdyti atitikties išvadų ir pažymėjimų pripažinimą pagal priedą, dėl kurio kilo nesutarimas. Toks pranešimas teikiamas raštu nurodant sustabdymo priežastis.
3. Toks sustabdymas įsigalioja praėjus 30 dienų nuo pranešimo dienos, jeigu iki to laikotarpio pabaigos Šalis, inicijavusi sustabdymą, kitai Šaliai raštu nepraneša, kad atsiima pranešimą. Toks sustabdymas neturi poveikio iki sustabdymo įsigaliojimo dienos Šalies kompetentingos institucijos parengtų atitikties išvadų ir išduotų pažymėjimų galiojimui. Bet koks toks įsigaliojęs laikinas sustabdymas gali būti nedelsiant panaikintas Šalims pasikeitus atitinkamais pranešimais raštu.

17 straipsnis

Įsigaliojimas, nutraukimas ir pakeitimai

1. Šis Susitarimas, įskaitant jo priedus, įsigalioja pirmąją antro mėnesio dieną nuo tos dienos, kurią Šalys pasikeitė diplomatinėmis notomis patvirtindamos, kad įvykdė atitinkamas procedūras, būtinas šio Susitarimo įsigaliojimui.
2. Susitarimas, įskaitant jo priedus, yra privalomas abiem Šalims ir galioja tol, kol kuri nors Šalis jį nutrauks.

3. Šalis gali nutraukti šį Susitarimą bet kuriuo metu, apie tai kitai Šaliai raštu pranešusi prieš šešis mėnesius, jei toks pranešimas neatšaukiamas Šalių abipusiu susitarimu iki tokio laikotarpio pabaigos.
4. Po pranešimo apie viso šio Susitarimo ar jo priedų galiojimo nutraukimą Šalys toliau vykdo savo įsipareigojimus pagal Susitarimą ar jo priedus iki nutraukimo įsigaliojimo dienos.
5. Šio Susitarimo nutraukimas neturi jokio poveikio pažymėjimų, kuriuos Šalys išdavė Susitarime, įskaitant jo priedus, nustatytomis sąlygomis, galiojimui.
6. Šalys gali iš dalies keisti šį Susitarimą abipusiu rašytiniu susitarimu. Šio Susitarimo pakeitimai įsigalioja vienos Šalies paskutinio rašytinio pranešimo kitai Šaliai, kuriame ji praneša, kad įvykdė visas Susitarimo įsigaliojimui būtinas savo vidaus procedūras, dieną. Priedų pakeitimai įsigalioja pagal 11 straipsnį sudaryto Jungtinio komiteto sprendimu.
7. Kai Šalis siekia iš dalies pakeisti Susitarimą, pašalindama ar pridėdama vieną ar kelis priedus ir išlaikydama kitus priedus, Šalys siekia pakeisti šį Susitarimą bendru sutarimu šiame straipsnyje nustatyta tvarka. Nepasiekus bendro sutarimo išlaikyti kitus priedus, Susitarimas nustoja galioti praėjus šešiams mėnesiams nuo pranešimo dienos, jei Šalys nesusitaria kitaip.
8. Visi atskiri priedai, parengti po šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, laikantis 3 straipsnio nuostatų, įsigalioja pagal 11 straipsnį įsteigto Jungtinio komiteto sprendimu.

TAI PATVIRTINDAMI toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį Susitarimą, sudarytą dviem egzemplioriais, XX 201X m. XXX XX d. anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakių, slovėnų, suomių, švedų, vengrų, vokiečių ir kinų kalbomis; kiekvienas tekstas yra autentiškas. Skirtingo aiškinimo atveju redakcija anglų kalba turi viršenybę.

EUROPOS SĄJUNGOS VARDU / KINIJOS LIAUDIES RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS VARDU

TINKAMUMO SKRAIDYTI IR APLINKOSAUGINIS SERTIFIKAVIMAS**1. TAIKYMO SRITIS**

- 1.1. Šis priedas taikomas: 1) atitikties išvadų, pažymėjimų ir dokumentų savitarpio pripažinimui, taip pat 2) techninei pagalbai, susijusiai su:
- (a) civilinės aviacijos gaminių (toliau – gaminiai) tinkamumu skraidyti (naudoti) ir nepertraukiamuoju tinkamumu skraidyti (naudoti),
 - (b) projektavimo ir gamybos organizacijomis ir
 - (c) triukšmu, degalų išleidimu ir išmetamosiomis dujomis, įskaitant, kai tinkama, išmetamąjį anglies dioksidą.
- 1.2. Šis priedas atskirai netaikomas naudotiems ar rekonstruotiems varikliams, oro sraigtams, dalims ir prietaisams. Šis priedas taikomas naudotiems orlaiviams.
- 1.3. Šis priedas netaikomas pagal Kinijos tinkamumo skraidyti priežiūros sistemą gamintojo išduodamiems dalių patvirtinimams.

2. APIBRĖŽTYS

- 2.1. Šiame priede vartojamų terminų apibrėžtys:
- (a) orlaivių vertinimo ataskaita – pagal formos CCAR-21-R4 15 skyrių Orlaivių vertinimo grupės parengta ataskaita. Orlaivių vertinimo ataskaita nėra tiesiogiai susijusi su KCAA tipo pažymėjimu ar tipo pažymėjimo patvirtinimu, tačiau ji svarstoma KCAA sistemai priklausančioje Orlaivių vertinimo grupėje, siekiant išsamiau aptarti konkretaus tipo orlaivių eksploatavimo aspektus, už kuriuos atsakingas tipo pažymėjimo turėtojas;
 - (b) tinkamumo naudoti patvirtinimo žymena – asmens ar organizacijos, kurių reguliavimo priežiūrą vykdo Eksportuojančioji Šalis, deklaracija, liudijanti, kad naujas civilinės aviacijos gaminys, išskyrus sukomplektuotą orlaivį, atitinka patvirtintą projektą ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Tinkamumo naudoti patvirtinimo žymenomis laikomos KCAA AAC-038 forma ir EASA 1 forma;
 - (c) sertifikavimo institucija – institucija, kuri, veikdama kaip su gaminiu susijusius projektavimo valstybės įsipareigojimus vykdanči institucija, išdavė projekto pažymėjimą.
 - (d) Tipo konstrukcijos pakeitimai skirstomi į neesminius ir esminius; neesminis pakeitimas – masei, centruotei, konstrukciniam stiprumui, patikimumui, eksploatacinėms charakteristikoms, triukšmui, degalų išleidimui, variklio išmetamų dujų kiekiui arba kitoms gaminio tinkamumą naudoti veikiančioms charakteristikoms didesnio poveikio neturintis pakeitimas. Visi kiti pakeitimai yra esminiai;
 - (e) projekto pažymėjimas – Šalies suteikiamas tam tikras pripažinimas, kad civilinės aviacijos gaminio projektas arba jo pakeitimas atitinka tinkamumo skraidyti (naudoti) standartus ir, kai taikytina, aplinkos apsaugos reikalavimus, visų pirma susijusius su triukšmu, degalų išleidimu ar variklio išmetamomis dujomis, nustatytus toje Šalyje galiojančiuose teisės aktuose;

- (f) su projektu susiję eksploataavimo reikalavimai – eksploataavimo, taip pat aplinkos apsaugos reikalavimai, darantys poveikį gaminio projektinėms charakteristikoms arba projektiniams duomenims, susijusiems su gaminio eksploataavimu ar technine priežiūra, dėl kurių gaminys gali būti naudojamas tam tikros rūšies reikmėms;
- (g) eksportas – procesas, kurio metu civilinės aviacijos gaminys iš vienos reguliavimo sistemos išleidžiamas į kitą;
- (h) eksporto tinkamumo skraidyti pažymėjimas – Eksportuojančiosios Šalies parengta eksporto deklaracija arba, naudotų orlaivių atveju, registravimo valstybės, iš kurios gaminys eksportuojamas, kompetentingos institucijos parengta eksporto deklaracija, liudijanti, kad sukomplektuotas orlaivis atitinka tinkamumo skraidyti ir aplinkos apsaugos reikalavimus, apie kuriuos pranešė Importuojančioji Šalis;
- (i) Eksportuojančioji Šalis – Šalis, iš kurios gamybos priežiūros sistemos eksportuojamas civilinės aviacijos gaminys;
- (j) importas – procesas, kurio metu eksportuotas civilinės aviacijos gaminys patenka į reguliavimo sistemą;
- (k) Importuojančioji Šalis – Šalis, į kurią civilinės aviacijos gaminys importuojamas;
- (l) projekto pakeitimų patvirtinimas – Kinijos civilinės aviacijos administracijos išduotas projekto pažymėjimas, kuriuo patvirtinami kitos organizacijos ar asmens nei tipo projekto patvirtinimo turėtojas padaryti neesminiai patvirtinto tipo projekto pakeitimai;
- (m) tinkamumo naudoti duomenys – duomenų rinkinys, kurį orlaivių gamintojai turi parengti ir kuris turi būti patvirtintas pagal Reglamento (ES) Nr. 748/2012 EASA 21.A.15 dalies d punktą. Tinkamumo naudoti duomenys tvirtinami kartu su Europos Sąjungos techninio atstovo išduotu tipo pažymėjimu; jais grindžiami konkretaus tipo orlaivių eksploataavimo aspektai, už kuriuos atsakingas tipo pažymėjimo turėtojas;
- (n) gamybos pažymėjimas – pažymėjimas, kurį Šalis išduoda toje Šalyje galiojančių gamybos srities aktų besilaikančiai organizacijai;
- (o) patvirtinimo institucija – techninis atstovas, kuris automatiškai priima arba patvirtina, kaip nurodyta šiame priede, sertifikavimo institucijos išduotą pažymėjimą.

3. SERTIFIKAVIMO PRIEŽIŪROS VALDYBA

3.1. Sertifikavimo priežiūros valdybos steigimas ir sudėtis

- 3.1.1. Įsteigiama Sertifikavimo priežiūros valdyba – Šalių Jungtiniam komitetui atskaitingas techninio koordinavimo organas, kuriam kartu vadovauja techniniai atstovai. Ją sudaro kiekvieno techninio atstovo atstovai.
- 3.1.2. Sertifikavimo priežiūros valdyba nustato savo darbo tvarkos taisykles.
- 3.1.3. Kad padėtų Sertifikavimo priežiūros valdybai vykdyti savo funkcijas, bendra vadovybė gali kviestis papildomų dalyvių.

3.2. Įgaliojimai

- 3.2.1. Sertifikavimo priežiūros valdyba reguliariai posėdžiauja, siekdama užtikrinti veiksmingą šio priedo taikymą ir įgyvendinimą. Jos funkcijos, visų pirma, yra šios:
 - (a) padėti kuo labiau sumažinti Šalių reguliavimo sistemų, standartų ir sertifikavimo procesų skirtumus,
 - (b) rengti, tvirtinti ir peržiūrėti 4.2 punkte nurodytą techninio įgyvendinimo tvarką,
 - (c) dalytis informacija apie svarbiausias saugos problemas ir atitinkamais atvejais rengti toms problemoms spręsti skirtus veiksmų planus,
 - (d) spręsti kompetentingų institucijų kompetencijai priskirtus techninius klausimus, darančius poveikį šio priedo įgyvendinimui,
 - (e) prireikus rengti veiksmingas bendradarbiavimo, techninės pagalbos ir keitimosi informacija apie saugą ir aplinkos apsaugos reikalavimus, sertifikavimo sistemas, kokybės valdymo ir standartizavimo sistemas, priemones,
 - (f) Šalių Jungtiniam komitetui siūlyti šio priedo pakeitimus,
 - (g) pagal 5.2.2 punkto nuostatas rengti procedūras, skirtas užtikrinti, kad Šalys galėtų visuomet pasitikėti viena kitos vykdomu atitikties išvadų rengimu,
 - (h) analizuoti, kaip įgyvendinamos g punkte nurodytos procedūros, ir imtis su jų įgyvendinimu susijusių veiksmų.
- 3.2.2. Sertifikavimo priežiūros valdyba apie neišspręstus klausimus praneša Šalių Jungtiniam komitetui ir užtikrina to komiteto priimtų sprendimų, susijusių su šiuo priedu, įgyvendinimą.

4. ĮGYVENDINIMAS

4.1. Kompetentingos institucijos

- 4.1.1. Už projekto sertifikavimą atsakingos kompetentingos institucijos:
 - (a) Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybei atstovauja Kinijos civilinės aviacijos administracija (KCAA), o
 - (b) Europos Sąjungai atstovauja Europos aviacijos saugos agentūra (EASA).

- 4.1.2. Už gamybos sertifikavimą atsakingos kompetentingos institucijos:
- (a) Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybei atstovauja Kinijos civilinės aviacijos administracija (KCAA), o
 - (b) Europos Sąjungai atstovauja Europos aviacijos saugos agentūra (EASA) ir Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingos institucijos.

4.2. Techninio įgyvendinimo tvarka

- 4.2.1. Sertifikavimo priežiūros valdyba parengia darbo tvarką – techninio įgyvendinimo tvarką, skirtą šio priedo įgyvendinimui palengvinti, visų pirma ji nustato kompetentingų institucijų sąveikos poreikius ir jų bendrai vykdomą veiklą.
- 4.2.2. Šioje techninio įgyvendinimo tvarkoje bus aptariami Šalių tinkamumo skraidyti ir aplinkosauginio sertifikavimo sistemų skirtumai.

4.3. Konfidencialių ir nuosavybinių duomenų bei informacijos mainai ir apsauga

- 4.3.1. Duomenims ir informacijai, kuriais kečiamasi vykdant šio priedo taikymo sričiai priskirtą veiklą, taikomos Susitarimo 10 straipsnio nuostatos.
- 4.3.2. Vykdant patvirtinimo veiklą turi būti kečiamasi tik tokio pobūdžio ir turinio duomenimis ir informacija, kurie yra būtini siekiant įrodyti atitiktį techninio įgyvendinimo tvarkoje nurodytiems taikytiniams techniniams reikalavimams.
- 4.3.3. Visi nesutarimai dėl kompetentingos institucijos ar techninio atstovo prašymo pateikti duomenų ir informacijos turėtų būti sprendžiami taikant techninio įgyvendinimo tvarkoje apibūdintą problemų sprendimo procedūrą. Kiekviena Šalis turi teisę perduoti svarstyti nesutarimą Sertifikavimo priežiūros valdybai.

4.4. Projektas

- 4.4.1. Bendrosios nuostatos
- 4.4.1.1. Šis priedas taikomas visiems projekto pažymėjimams ir jų pakeitimams šio priedo 1 punkte nustatyta aprėptimi, visų pirma:
- (a) tipo pažymėjimams, įskaitant, kai tinkama, tinkamumo naudoti duomenims,
 - (b) papildomiems tipo pažymėjimams, įskaitant, kai tinkama, tinkamumo naudoti duomenims,
 - (c) projekto pakeitimų patvirtinimams,
 - (d) remonto projekto patvirtinimams,
 - (e) dalių ir prietaisų patvirtinimams.

- 4.4.1.2. Europos techninio atstovo išduotus riboto galiojimo tipo pažymėjimus ir Kinijos techninio atstovo išduotus ribotosios kategorijos orlaivių tipo pažymėjimus techniniai atstovai svarstys individualia tvarka, kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 4.4.1.3. Šio priedo įgyvendinimo tikslais Šalys susitaria, kad, laikantis šio priedo 5 punkte nustatytų tęstinės kvalifikacijos reikalavimų:
- (a) Europos reguliavimo sistemoje projektavimo organizacijos pajėgumo vykdyti savo įsipareigojimus įrodymai deramai kontroliuojami taikant projektavimo organizacijų sertifikavimo sistemą;
 - (b) Kinijos reguliavimo sistemoje projektavimo organizacijos pajėgumas tikrinamas taikant projektavimo pajėgumo užtikrinimo sistemą ir tiesioginę kontrolę, kurią atlieka techninis atstovas. Šia sistema užtikrinamas lygiavertis nepriklausomo atitikties tikrinimo lygis.
- 4.4.1.4. Atitinkamais atvejais paraiška išduoti projekto pažymėjimą teikiama patvirtinimo institucijai per sertifikavimo instituciją, kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 4.4.2. Patvirtinimo institucijos dalyvavimo mastas
- 4.4.2.1. Patvirtinimo institucijos dalyvavimo patvirtinimo procedūrose, apibūdintose šio priedo 4.4.5 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje, mastą daugiausia lemia šie veiksniai:
- (a) kitos Šalies kompetentingos institucijos, atliekančios sertifikavimo institucijos funkcijas, patirtis ir įrašai,
 - (b) šios patvirtinimo institucijos patirtis, įgyta per ankstesnes patvirtinimo procedūras, kuriose dalyvavo kitos Šalies kompetentinga institucija,
 - (c) tvirtinamo projekto pobūdis, pareiškėjo rezultatai ir patirtis, susijusi su patvirtinimo institucija, ir
 - (d) reikalaujamos pradinės ir tęstinės kvalifikacijos vertinimų, apibūdintų 5.2 punkte, rezultatai.

- 4.4.2.2. Kai tam tikros kategorijos gaminys bus tvirtinamas pirmą kartą, patvirtinimo institucija taikys specialiąsias procedūras ir patikras, visų pirma sertifikavimo institucijos procedūrų ir metodų atžvilgiu, kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje. Jei dar nebaigus pirmojo tam tikros kategorijos gaminių patvirtinimo bus pateikta papildoma paraiška, patvirtinimo institucija kiekvienu konkrečiu atveju spręs, ar taikyti specialiąsias procedūras ir patikras, taip pat nustatys jų mastą.
- 4.4.2.3. Sertifikavimo priežiūros valdyba, naudodama techninio įgyvendinimo tvarkoje numatytus rodiklius, reguliariai vertins, stebės ir svarstys minėtųjų principų taikymo veiksmingumą.
- 4.4.3. Sertifikavimo pagrindas
- 4.4.3.1. Išduodama tipo pažymėjimą patvirtinimo institucija remiasi tinkamumo skraidyti (naudoti) standartais, taikomais panašiam jos pačios gaminiui, galiojusiai sertifikavimo institucijos nustatytą sertifikavimo paraiškos faktinio pateikimo dieną; prireikus dar vadovaujamosi techninio įgyvendinimo tvarkoje nustatytais papildomomis techninėmis sąlygomis.
- 4.4.3.2. Aplinkos apsaugos reikalavimai, kuriais remiamasi tvirtinant tipo pažymėjimą, – taikytini reikalavimai, galiojantys patvirtinimo institucijos Šalyje patvirtinimo paraiškos pateikimo patvirtinimo institucijai dieną.
- 4.4.3.3. Patvirtinimo institucija atitinkamais atvejais nurodo:
- (a) taikytinų standartų taikymo išimtis,
 - (b) taikytinų standartų nuokrypas,
 - (c) kompensacinius veiksnius, kuriais užtikrinamas lygiavertis saugos lygis, kai nesilaikoma taikytinų standartų.
- 4.4.3.4. Patvirtinimo institucija nurodo visas specialiąsias sąlygas, kurios taikomos arba kurias ketinama taikyti tais atvejais, kai susijusiame tinkamumo skraidyti (naudoti) kodekse nenustatyti derami arba gaminiui pritaikyti saugos standartai, nes:
- (a) gaminiui būdingos naujos arba neįprastos projektinės charakteristikos, palyginti su projektavimo veiklos praktika, kuria pagrįstas taikomas tinkamumo skraidyti (naudoti) kodeksas, arba
 - (b) numatoma gaminio naudojimo paskirtis yra neįprasta, arba
 - (c) iš kitų panašių naudojamų arba panašiomis projektinėmis charakteristikomis pasižyminčių gaminių naudojimo patirties matyti, kad gali atsirasti su sauga susijusių problemų.

4.4.3.5. Nurodydama išimtis, nuokrypas, kompensacinius veiksnius ar specialiąsias sąlygas patvirtinimo institucija deramai atsižvelgia į sertifikavimo institucijos išimtis, nuokrypas, kompensacinius veiksnius ar specialiąsias sąlygas ir tvirtinamiems gaminiams netaiko griežtesnių reikalavimų nei savo pačios panašiams gaminiams. Patvirtinimo institucija praneša sertifikavimo institucijai apie visas išimtis, nuokrypas ar specialiąsias sąlygas.

4.4.4. Projekto sertifikavimo procesas

4.4.4.1. Sertifikavimo institucija užtikrina, kad patvirtinimo institucija gautų visus techninio įgyvendinimo tvarkoje nurodytus reikiamus duomenis ir informaciją, kad patvirtinimo institucija galėtų susipažinti su civilinės aviacijos gaminių, kuriems taikoma patvirtinimo procedūra, projektais ir pažymėjimais.

4.4.4.2. Patvirtinimo institucija išduoda orlaivio, variklio ar oro sraigto tipo pažymėjimą, jeigu:

- (a) savo pažymėjimą išdavė sertifikavimo institucija,
- (b) sertifikavimo institucija patvirtinimo institucijai patvirtina, kad gaminys atitinka 4.4.3 punkte nurodytą sertifikavimo pagrindą,
- (c) visi per patvirtinimo institucijos atliekamą patvirtinimo procedūrą kilę klausimai išspręsti ir
- (d) pareiškėjas įvykdė techninio įgyvendinimo tvarkoje nustatytus papildomus administracinius reikalavimus.

4.4.4.3. Siekdamas gauti ir išsaugoti patvirtintą projekto pažymėjimą pagal šio priedo nuostatas, pareiškėjas turi turėti visą būtiną informaciją apie sertifikuojamo gaminio projektą, brėžinius ir bandymų ataskaitas, įskaitant patikrinimo įrašus, taip pat užtikrinti visos tos informacijos prieinamumą sertifikavimo institucijai, kad galėtų pateikti informacijos, kuri būtina siekiant užtikrinti gaminio nepertraukiamąjį tinkamumą naudoti ir jo atitiktį taikytiniams aplinkos apsaugos reikalavimams.

4.4.5. Patvirtinimas ir automatiško pripažinimo procedūros

4.4.5.1. Patvirtinimo institucija automatiškai pripažįsta arba patvirtina projekto pažymėjimus, kuriuos išdavė arba rengiasi išduoti sertifikavimo institucija:

- (a) pažymėjimų, kuriems turi būti taikoma patvirtinimo procedūra, atveju patvirtinimo institucija, deramu mastu dalyvaudama patvirtinimo procedūroje, kaip nustatyta vadovaujantis 4.4.2 punkte nurodytais principais ir laikantis techninio įgyvendinimo tvarkos, išduoda savo pažymėjimą;
- (b) pažymėjimų, kuriems turi būti taikoma automatiško pripažinimo procedūra, atveju patvirtinimo institucija pripažįsta ir priima sertifikavimo institucijos pažymėjimus neatlikdama techninių tyrimų ar netaikydama patvirtinimo procedūros. Šiuo atveju sertifikavimo institucijos išduotą pažymėjimą patvirtinimo institucija pripažįsta lygiaverčiu savo pačios pažymėjimui, išduotam laikantis savo teisės aktų ir procedūrų. Patvirtinimo institucija neišduoda savo atitinkamo pažymėjimo.

- 4.4.5.2. Laikantis 4.4.2 punkto, patvirtinimo procedūra, apibūdinta techninio įgyvendinimo tvarkoje, kiek įmanoma grindžiama techninio atstovo atliktais techniniais vertinimais, bandymais, patikrinimais ir atitikties sertifikavimu.
- 4.4.5.3. Pažymėjimų pripažinimo ir patvirtinimo sąlygos nurodytos šio priedo 9 punkte (1 priedėlis. Pažymėjimų pripažinimo ir patvirtinimo sąlygos).
- 4.4.6. Pažymėjimų perdavimas
- 4.4.6.1. Jeigu projekto pažymėjimo turėtojas savo pažymėjimą perduoda kitam subjektui, už projekto pažymėjimą atsakingas techninis atstovas nedelsdamas apie perdavimą praneša kitam techniniam atstovui ir taiko sutartą pažymėjimų perdavimo procedūrą, kuri apibūdinta techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 4.4.7. Su projektu susiję eksploataavimo reikalavimai
- 4.4.7.1. Techniniai atstovai užtikrina, kad, atliekant patvirtinimo procedūrą, prireikus būtų keičiamasi duomenimis ir informacija apie su projektu susijusius eksploataavimo reikalavimus.
- 4.4.7.2. Techniniams atstovams sutarus, patvirtinimo institucija gali priimti sertifikavimo institucijos atitikties pareiškimą dėl kai kurių su eksploataavimu susijusių reikalavimų.
- 4.4.8. Eksploataavimo dokumentai ir su tipu susiję duomenys
- 4.4.8.1. Sertifikavimo institucija patvirtina arba priima kai kuriuos tipo pažymėjimo turėtojo pateiktus su tipu susijusius eksploataavimo dokumentų ir duomenų rinkinius, įskaitant Europos Sąjungos sistemoje naudojamus tinkamumo naudoti duomenis ir Kinijos sistemoje naudojamas orlaivių vertinimo ataskaitas.
- 4.4.8.2. Patvirtinimo institucija šiuos eksploataavimo dokumentus ir duomenis gali pripažinti automatiškai arba patvirtinti, kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 4.4.9. Lygiagretusis sertifikavimas
- 4.4.9.1. Jei pareiškėjas ir abu techniniai atstovai tarpusavyje susitaria, atitinkamais atvejais gali būti taikomas techninio įgyvendinimo tvarkoje apibūdintas lygiagretusis sertifikavimas. Abu techniniai atstovai pripažįsta galimą tokios procedūros naudą.

4.5. Gamyba

- 4.5.1. Kadangi Šalyse taikomos civilinės aviacijos gaminių gamybos sistemos laikomos pakankamai panašiomis, Importuojančioji Šalis pripažįsta kitos Šalies gamybos sertifikavimo ir priežiūros sistemą pagal šio priedo taikymo sritį, laikydamasi 4.5.2–4.5.10 punktų nuostatų.
- 4.5.2. Jei techniniai atstovai nesusitaria kitaip, pagal 4.5.4 ir 4.5.5 punktų nuostatas Importuojančiosios Šalies techninis atstovas neišduoda gamybos patvirtinimo gamintojui, kurio pagrindinė buveinė yra Eksportuojančiojoje Šalyje.
- 4.5.3. 4.5.1 punkto nuostatos taip pat taikomos:
- (a) jei projektavimo valstybės įsipareigojimus vykdo trečioji šalis, tačiau su sąlyga, kad Eksportuojančiosios Šalies kompetentinga institucija kartu su projektavimo valstybės institucija parengė ir įgyvendino procedūras, skirtas projekto pažymėjimo turėtojo ir gamybos pažymėjimo turėtojo sąveikai kontroliuoti;

- (b) dalių ir prietaisų gamybai, jei ją vykdo savarankiškos gamybos pažymėjimo turėtojas, kurio pagrindinė buveinė yra už Šalių teritorijos ribų;
 - (c) dalių ir prietaisų gamybai, jei ją vykdo tiesiogiai išduoto gamybos pažymėjimo turėtojas, kurio pagrindinė buveinė yra už Šalių teritorijos ribų.
- 4.5.4. Šalys susitaria, kad į gamybos pažymėjimą, kurį Eksportuojančiosios Šalies kompetentinga institucija išdavė organizacijoms, kurių pagrindinė buveinė yra tos Šalies teritorijoje, ir kuris pripažintas pagal 4.5.1 punkto nuostatas, gali būti įrašytos gamybos vietos ir objektai, esantys kitos Šalies teritorijoje arba trečiosios šalies teritorijoje, nepriklausomai nuo teisinio tų gamybos vietų ir objektų statuso ir tose vietose gaminamų aviacijos gaminių tipo. Šiuo atveju Eksportuojančiosios Šalies kompetentinga institucija išlieka atsakinga už tų gamybos vietų ir objektų priežiūrą, o Importuojančioji Šalis neišduoda tam pačiam gaminiui savo pačios pažymėjimo.
- 4.5.5. Techninių atstovų susitarimai dėl gamybos veiklos, vykdomos gamybos vietose ir objektuose, kurie Susitarimo įsigaliojimo metu yra kitos Šalies teritorijoje, priežiūros neturi būti keičiami, jei tam nepritarė abu techniniai atstovai.
- 4.5.6. Tiesiogiai išduodamus gamybos pažymėjimus, kuriuos vienos Šalies techninis atstovas išdavė gamybos organizacijoms, esančioms kitos Šalies teritorijoje, dar galiojančius Susitarimo įsigaliojimo metu, techniniai atstovai peržiūri individualia tvarka. Pasikonsultavus su gamybos pažymėjimų turėtojais kai kurių gamybos pažymėjimų galiojimas per pagrįstą laikotarpį gali būti nutrauktas.
- 4.5.7. Tais atvejais, kai gamybos pažymėjimo turėtojo veiklą reguliuoja vienos Šalies kompetentinga institucija, o projekto pažymėjimo turėtojo veiklą – kitos Šalies kompetentinga institucija, techniniai atstovai parengia procedūras, kuriomis apibūdinami kiekvienos Šalies įpareigojimai kontroliuoti projekto pažymėjimo turėtojo ir gamybos pažymėjimo turėtojo sąveiką.
- 4.5.8. Kai, pagal šį priedą eksportuojant civilinės aviacijos gaminius, projekto pažymėjimo turėtojas ir gamybos organizacija yra skirtingi teisės subjektai, projekto pažymėjimo turėtojas kartu su gamybos organizacija imasi tinkamų priemonių, skirtų deramam gamybos ir projektavimo koordinavimui užtikrinti, taip pat tinkamai prisidėti prie civilinės aviacijos gaminio nepertraukiamojo tinkamumo naudoti.
- 4.5.9. Kinijos gamybos pažymėjimų turėtojų, įskaitant Kinijos techninio standarto specifikacijos patvirtinimų turėtojus, kurių gaminiai pripažįstami Europos Sąjungoje, sąrašas bus skelbiamas ir reguliariai atnaujinamas Europos Sąjungos techninio atstovo oficialiajame leidinyje.
- 4.5.10. Gaminis, pagamintas laikantis „tipo pažymėjimu grindžiamos gamybos“ reikalavimų, taikomų Kinijos aviacijos reguliavimo sistemoje, arba laikantis „gamybos, kuriai nebūtinai gamybos organizacijos patvirtinimas“ procedūros, taikomos Europos Sąjungos aviacijos reguliavimo sistemoje, techniniai atstovai svarstys individualia tvarka.

4.6. Eksporto pažymėjimai ir formos

4.6.1. Formos

4.6.1.1. Eksportuojančiosios Šalies formos:

- (a) jei Eksportuojančioji Šalis yra Kinija: naujiems ir naudotiems orlaiviams – KCAA AAC-157 forma, o kitiems naujiems gaminiams – AAC-038 forma;

- (b) jei Eksportuojančioji Šalis yra Europos Sąjunga: naujiems ir naudotiems orlaiviams – EASA 27 forma, o kitiems gaminiais – EASA 1 forma.

4.6.2. Nauji orlaiviai

4.6.2.1. Kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje, Eksportuojančiosios Šalies kompetentinga institucija arba, kai tinkama, patvirtinta gamybos organizacija išduoda eksporto tinkamumo skraidyti pažymėjimą (KCAA 157 forma arba EASA 27 forma), liudijantį, kad tokie orlaiviai:

- (a) atitinka tipo projektą, kurį Importuojančioji Šalis patvirtino pagal šį priedą;
- (b) yra tinkami saugiai eksploatuoti, taip pat atitinka galiojančias Importuojančiosios Šalies tinkamumo skraidyti direktyvas, apie kurias ta Šalis yra pranešusi, ir
- (c) atitinka visus Importuojančiosios Šalies nustatytus papildomus reikalavimus, apie kuriuos ta Šalis yra pranešusi.

4.6.2.2. Pagal šio priedo 4.5 punkto nuostatas Importuojančioji Šalis pripažįsta naujiems orlaiviams Eksportuojančiosios Šalies išduotus eksporto tinkamumo skraidyti pažymėjimus.

4.6.3. Naudoti orlaiviai

4.6.3.1. Naudotam orlaiviui, kuriam Importuojančioji Šalis buvo išdavusi projekto pažymėjimą, registravimo valstybės, iš kurios gaminys eksportuotas, kompetentinga institucija išduoda eksporto tinkamumo skraidyti pažymėjimą, liudijantį, kad tas orlaivis:

- (a) atitinka tipo projektą, kurį Importuojančioji Šalis patvirtino pagal šį priedą;
- (b) yra tinkamas saugiai eksploatuoti, taip pat atitinka visas galiojančias Importuojančiosios Šalies tinkamumo skraidyti direktyvas, apie kurias ta Šalis yra pranešusi,
- (c) per visą jo naudojimo laiką buvo eksploatuojamas taikant patvirtintas procedūras ir metodus, kaip matyti iš orlaivio žurnalo ir techninės priežiūros protokolų, ir
- (d) atitinka visus Importuojančiosios Šalies nustatytus papildomus reikalavimus, apie kuriuos ta Šalis yra pranešusi.

4.6.3.2. Naudoti orlaiviai gali būti eksportuojami tik tuo atveju, jei tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo / ribotosios kategorijos tipo pažymėjimo turėtojas gali užtikrinti to orlaivio nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti.

4.6.3.3. Kiekviena Šalis sutinka, gavusi prašymą, padėti kitai Šaliai gauti šių su naudotais orlaiviais, pagamintais pagal jos gamybos priežiūros sistemą, susijusių duomenų ir informacijos:

- (a) orlaivio konfigūracija tuo metu, kai jis buvo išgabentas iš gamintojo, ir
- (b) vėlesni jos patvirtinto orlaivio pakeitimai ir remontas.

- 4.6.3.4. Importuojančioji Šalis gali paprašyti patikrinimų ir techninės priežiūros protokolų, nurodytų techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 4.6.3.5. Jei tuomet, kai vertinama eksportui skirtu naudoto orlaivio tinkamumo skraidyti būklė, Eksportuojančiosios Šalies kompetentinga institucija negali įvykdyti 4.6.3.1 arba 4.6.3.3 punkte nurodytų reikalavimų, ji:
- (a) praneša apie tai Importuojančiosios Šalies kompetentingai institucijai,
 - (b) su Importuojančiosios Šalies kompetentinga institucija suderina, kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje, pritarimą arba nepritarimą reikalavimų taikymo išimtims ir
 - (c) eksportuodama gaminį dokumentuose nurodo visas išimtis, kurioms buvo pritarta.
- 4.6.4. Naujas civilinės aviacijos gaminys, išskyrus sukomplektuotus orlaivius
- 4.6.4.1. Kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje, Eksportuojančiosios Šalies kompetentinga institucija arba, kai tinkama, patvirtinta gamybos organizacija išduoda tinkamumo naudoti patvirtinimo žymeną (KCAA AAC-038 forma arba EASA 1 forma), liudijančią, kad naujas civilinės aviacijos gaminys (išskyrus sukomplektuotus orlaivius):
- (a) atitinka Importuojančiosios Šalies patvirtintus projektavimo duomenis,
 - (b) tinkamas saugiai eksploatuoti ir
 - (c) atitinka visus Importuojančiosios Šalies nustatytus papildomus reikalavimus, apie kuriuos ta Šalis yra pranešusi.

4.6.4.2. Pagal šio priedo 4.5 punkto nuostatas Importuojančioji Šalis pripažįsta Eksportuojančiosios Šalies išduotą tinkamumo naudoti patvirtinimo žymeną.

4.7. Nuolatinis tinkamumas skraidyti

- 4.7.1. Techniniai atstovai yra pasirengę imtis priemonių, kad pašalintų su sauga susijusius gaminių, kuriuos jie sertifikuoja vykdydami sertifikavimo institucijos funkcijas, trūkumus.
- 4.7.2. Gavusi prašymą, vienos Šalies kompetentinga institucija padeda kitos Šalies kompetentingai institucijai nustatyti, kokiomis priemonėmis užtikrinti civilinės aviacijos gaminių, suprojektuotų arba pagamintų pagal pirmosios Šalies projektavimo ar gamybos sistemą, nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti (naudoti).
- 4.7.3. Jei dėl veikimo problemų arba kitų galimų saugos problemų, darančių poveikį gaminiui, kuriam taikomas šis priedas, sertifikavimo institucija pradeda tyrimą, kitos Šalies techninis atstovas, gavęs prašymą, padeda atlikti tą tyrimą ir keičiasi susijusia jo reguliuojamų subjektų perduota svarbia informacija apie gedimus, veikimo sutrikimus, defektus ar kitus gaminiui poveikį turinčius įvykius.
- 4.7.4. Pažymėjimo turėtojo įsipareigojimai teikti sertifikavimo institucijai pranešimus ir šiame priede numatytas keitimosi informacija mechanizmas laikomi priemonėmis, kuriomis kiekvienas pažymėjimo turėtojas gali įvykdyti savo įsipareigojimą pranešti patvirtinimo institucijai apie gedimus, veikimo sutrikimus, trūkumus ar kitus įvykius.
- 4.7.5. Su gaminių sauga susijusiems trūkumams šalinti ir saugos informacijai keistis skirti veiksmai, minimi 4.7.1–4.7.4 punktuose, apibūdinami techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 4.7.6. Vienos Šalies techninis atstovas informuoja kitos Šalies techninį atstavą apie visą privalomą nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti (naudoti) informaciją, susijusią su civilinės aviacijos gaminiais, suprojektuotais arba pagamintais pagal vienos Šalies priežiūros sistemą bei priskirtais šio priedo taikymo sričiai.
- 4.7.7. Apie visus vienos Šalies techninio atstovo išduoto pažymėjimo tinkamumo skraidyti (naudoti) statuso pasikeitimus laiku pranešama kitos Šalies techniniam atstavui.

5. KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ KVALIFIKACIJA

5.1. Kvalifikaciniai išvadų ir pažymėjimų pripažinimo reikalavimai

- 5.1.1. Kiekviena Šalis šio priedo taikymo sričiai priskirtai įvairių rūšių veiklai taiko struktūrizuotą ir veiksmingą sertifikavimo ir priežiūros sistemą, kuri apima:
 - (a) teisinę ir reguliavimo struktūrą, kuri visų pirma garantuoja įgaliojimus reglamentuoti reguliuojamų subjektų veiklą;
 - (b) organizacinę struktūrą su aiškiai aprašytomis atsakomybės sritimis;
 - (c) pakankamus išteklius, taip pat tinkamos kvalifikacijos darbuotojus, turinčius pakankamai žinių, patirties ir baigusius tinkamą mokymą;
 - (d) politikos priemonėmis ir procedūromis įformintus tinkamus procesus;

- (e) dokumentus ir įrašus;
- (f) patikrinimų programą, kuria užtikrinama, kad reguliavimo sistema įvairiems priežiūros sistemos komponentams būtų taikoma vienodai.

5.2. Pradinė ir tęstinė kompetentingų institucijų kvalifikacija

5.2.1. Pradinė kompetentingų institucijų kvalifikacija

- 5.2.1.1. Atsižvelgiant į 5.2.1.3 punkto nuostatas, laikoma, kad dėl pasitikėjimo ugdymo proceso, inicijuoto iki Susitarimo pasirašymo, 4.1 punkte nurodytos kompetentingos institucijos tenkina 5.1 punkte nurodytus reikalavimus.
- 5.2.1.2. Visų pirma, remdamosi pradinių tarpusavio vertinimų rezultatais, abi Šalys galėjo padaryti išvadą, kad, pasirašant Susitarimą, abiejų Šalių saugos priežiūros sistemos buvo pakankamai suderintos, kad būtų galima sudaryti šį priedą.
- 5.2.1.3. Šalys sutarė, kad, projektavimo ir gamybos srityse pereinamuoju laikotarpiu pagal šį priedą kompetentingoms institucijoms atliekant pripažinimo ir patvirtinimo procedūras, pasitikėjimo pažymėjimais, patvirtinimais ir atitikties išvadomis lygis skirsis.
- 5.2.1.4. Šalys ir toliau atlieka kartotinius tarpusavio vertinimus, apibūdintus techninio įgyvendinimo tvarkoje.

5.2.2. Tęstinė kompetentingų institucijų kvalifikacija

- 5.2.2.1. Kad išlaikytų savitarpio pasitikėjimą vienas kito sistemomis, techniniai atstovai reguliariai vertina kitos Šalies kompetentingų institucijų atitiktį 5.1 punkte nustatytiems kvalifikaciniais reikalavimams.
- 5.2.2.2. Tokių tęstinių tarpusavio vertinimų sąlygos nustatomos techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 5.2.2.3. Kompetentingos institucijos sutinka, kad būtų atliekami tokie jų vertinimai, ir užtikrina, kad reguliuojami subjektai suteiktų reikiamą prieigą abiem techniniams atstovams.
- 5.2.2.4. Jeigu vienas techninis atstovas mano, kad kompetentingos institucijos techninė kompetencija nebėra tinkama arba kad kompetentingos institucijos pateiktų išvadų ar išduotų pažymėjimų pripažinimas turėtų būti sustabdytas, techniniai atstovai konsultuojasi, kad nustatytų taisomuosius veiksmus.
- 5.2.2.5. Jeigu abiem Šalims priimtinomis priemonėmis neatkuriamas pasitikėjimas, kuris nors techninis atstovas gali perduoti klausimą svarstyti Sertifikavimo priežiūros valdybai.
- 5.2.2.6. Jeigu klausimas neišsprendžiamas Sertifikavimo priežiūros valdyboje, pagal Susitarimo 15 straipsnį ir šio priedo 3.2.2 punktą kuri nors Šalis gali perduoti klausimą svarstyti Jungtiniam komitetui.

6. PRANEŠIMAI

- 6.1. Visi pranešimai, kuriais keičiasi kompetentingos institucijos, įskaitant techninio įgyvendinimo tvarkoje nurodytus dokumentus, teikiami anglų kalba.
- 6.2. Techniniai atstovai kiekvienu konkrečiu atveju gali susitarti dėl išimčių.

7. TECHNINĖS KONSULTACIJOS

- 7.1. Pagal Susitarimo 15 straipsnį techniniai atstovai, konsultuodamiesi tarpusavyje, sprendžia su šio priedo įgyvendinimu susijusius klausimus.
- 7.2. Prieš perduodami klausimą svarstyti Jungtiniam komitetui techniniai atstovai kiek galėdami stengiasi klausimus išspręsti žemiausiu techniniu lygmeniu, taikydami techninio įgyvendinimo tvarkoje numatytą procedūrą.

8. SERTIFIKAVIMO VEIKLOS RĖMIMAS

- 8.1. Gavusios prašymą, abipusio sutarimo pagrindu ir jei turi išteklių, kompetentingos institucijos, vykdydamos sertifikavimo ir nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti (naudoti) priežiūros veiklą, susijusią su projekto, gamybos ir aplinkosauginiu sertifikavimu, gali teikti viena kitai techninę pagalbą, duomenis ir informaciją. Tokios pagalbos teikimas apibūdinamas techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 8.2. Pagalba, kurios prašoma ir kuri teikiama pagal 8.1 punktą, nedaro poveikio šiame priede nustatytiems kitiems keitimosi duomenimis ir informacija įpareigojimams.
- 8.3. Kaip apibūdinta techninio įgyvendinimo tvarkoje, pagalba gali, be kita ko, apimti:
 - (a) atitikties nustatymą,
 - (b) stebėseną ir priežiūrą.
- 8.4. Pagalbos taip pat gali būti prašoma dėl importuojamų naudotų orlaivių, kurie prieš tai buvo eksportuoti iš kurios nors Šalies. Kiekvienos Šalies kompetentinga institucija gali padėti kitos Šalies kompetentingai institucijai gauti informacijos apie eksportuojamo orlaivio konfigūraciją.

9. 1 PRIEDĖLIS. PAŽYMĖJIMŲ PRIPAŽINIMO IR PATVIRTINIMO SĄLYGOS

9.1. Pažymėjimai, išduoti pagal Europos Sąjungos reguliavimo sistemą

Pažymėjimas	Pripažinimas / patvirtinimas	Pastaba
Europos Sąjungos kompetentingos institucijos išduotas tipo pažymėjimas	Patvirtinimas	Patvirtinimas, vadovaujantis šio priedo 4.4.2 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje aprašytais dalyvavimo masto principais; kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje, kai kurie duomenys bus priimami automatiškai; tai, be kita ko: a) orlaivio naudojimo vadovas; b) variklio įmontavimo vadovas (variklio tipo pažymėjimui); c) tinkamumo skraidyti (naudoti) apribojimo reikalavimas (įskaitant nurodymus dėl tinkamumo skraidyti (naudoti) apribojimų ir techninei priežiūrai taikomus sertifikavimo reikalavimus); d) konstrukcijos remonto žinynas; e) elektros laidų jungimo sistemų nepertraukiamojo tinkamumo naudoti nurodymai; f) masės balanso žinynas.
ES kompetentingos institucijos išduotas papildomas tipo pažymėjimas; ES kompetentingos institucijos patvirtinti svarbūs esminiai pakeitimai	Patvirtinimas	Svarbus papildomas tipo pažymėjimas, svarbus esminis pakeitimas. Patvirtinimas, vadovaujantis šio priedo 4.4.2 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje aprašytais dalyvavimo masto principais. Kai kurie svarbūs papildomi tipo pažymėjimai arba svarbūs esminiai pakeitimai, išsamiai apibūdinti techninio įgyvendinimo tvarkoje, bus tvirtinami taikant supaprastintą patvirtinimo procedūrą, pagal kurią tik susipažįstama su technine informacija, o įrodant atitiktį reikalavimams patvirtinimo institucija nedalyvauja. Nesvarbus papildomas tipo pažymėjimas. Patvirtinimas administracine tvarka, išsamiai

Pažymėjimas	Pripažinimas / patvirtinimas	Pastaba
		išdėstyta techninio įgyvendinimo tvarkoje.
Nesvarbūs esminiai pakeitimai ir esminis remontas	Automatiškas pripažinimas	
ES kompetentingos institucijos išduotas techninio standarto specifikacijos patvirtinimas	Patvirtinimas	Patvirtinimas administracine tvarka, išsamiai išdėstyta techninio įgyvendinimo tvarkoje.
ES kompetentingos institucijos arba pagal ES teisę patvirtintos organizacijos patvirtinti neesminiai pakeitimai ir remontas	Automatiškas pripažinimas	

9.2. Pažymėjimai, išduoti pagal Kinijos reguliavimo sistemą

Pažymėjimas	Pripažinimas	Pastaba
Kinijos techninio atstovo išduotas tipo pažymėjimas	Patvirtinimas	Patvirtinimo procedūra, vadovaujantis priedo 4.4.2 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje aprašytais dalyvavimo masto principais
Kinijos techninio atstovo išduotas papildomas tipo pažymėjimas Kinijos kompetentingos institucijos patvirtinti esminiai pakeitimai ir remontas	Patvirtinimas	Patvirtinimo procedūra, vadovaujantis priedo 4.4.2 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje aprašytais dalyvavimo masto principais
Kinijos kompetentingos institucijos išduotas techninio standarto specifikacijos patvirtinimas	Patvirtinimas	Patvirtinimo procedūra, vadovaujantis priedo 4.4.2 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje aprašytais dalyvavimo masto principais. Kai kurie techninio standarto specifikacijos patvirtinimai, išsamiai apibūdinti techninio įgyvendinimo tvarkoje, bus tvirtinami taikant supaprastintą patvirtinimo procedūrą, pagal kurią tik susipažįstama su technine informacija, o įrodant atitiktį reikalavimams patvirtinimo institucija nedalyvauja.

Pažymėjimas	Pripažinimas	Pastaba
Kinijos kompetentingos institucijos patvirtinti neesminiai pakeitimai ir remontas	Automatiškas pripažinimas	

9.3. Įgyvendinimo nuostatos

- 9.3.1. Taikant pirmiau pateiktose lentelėse nurodytą administracinę tvarką techninis tyrimas neatliekamas: gavusi visą paraiškos dokumentų rinkinį, išsamiai apibūdintą techninio įgyvendinimo tvarkoje, patvirtinimo institucija patvirtintą pažymėjimą išduoda per ne daugiau kaip tris (3) – penkias (5) savaites (priklausomai nuo gaminio sudėtingumo).
- 9.3.2. Klasifikaciją pagal apibūdinimus „neesminis / esminis“ ir „svarbus / nesvarbus“ nustato patvirtinimo institucija, vadovaudamasi šiame priede nustatytais kriterijais ir apibrėžtimis, ir jie aiškinami pagal patvirtinimo institucijos taikomas taisykles ir procedūras.
- 9.3.3. Nustatydamą, ar konkretus papildomas tipo pažymėjimas ar esminis pakeitimas yra svarbus, ar nesvarbus, patvirtinimo institucija apsveria pakeitimą atsižvelgdama į visus ankstesnius susijusius projekto pakeitimus ir visas susijusias taikytinų sertifikavimo specifikacijų, įtrauktų į gaminio tipo sertifikatą, peržiūras. Vieną iš toliau nurodytų kriterijų atitinkantys pakeitimai savaime laikomi svarbiais:
- (a) neišlaikoma bendroji konfigūracija arba konstrukcijos principai;
 - (b) nebegalioja sertifikuojant gaminį, kuris dabar turi būti keičiamas, taikytos prielaidos.